

Dövblinde Dennis sprang världens sex största maratonlopp

26 mars 2025

Foto: FB: Dennis Lavoie

Dennis Lavoie från Maine, USA, har blivit ett stort namn i maratonvärlden. Som dövblind har han nu genomfört världens sex största maratonlopp inom ett år - en bedrift som inspirerar andra idrottare att aldrig ge upp sina drömmar.

Sedan 2020 har Dennis Lavoie tränat för att springa maraton. Nyligen avslutade han sin största utmaning hittills, att springa sex av världens mest prestigefyllda maraton inom ett år. Bedriften ger en särskild medalj som kallas the Six Star Medal. Över 20 000 idrottare har klarat denna utmaning, men Dennis tror att han är den första dövblinda personen som någonsin har fått den eftertraktade medaljen.

Till nyhetssidan WAGM8 sa han att han såg människor få den här medaljen i Chicago och undrade vad det var. När han sedan fick reda på att det handlade om att springa de sex största maratonloppen i världen under ett år, bestämde han sig för att anta utmaningen. Han sa också att han vet att han en dag kommer att bli helt blind, men han har alltid älskat att resa, så han bestämde sig för att kombinera det med sin passion för löpning.

Inför 2025 hade han fullföljt fem av loppen, och nyligen sprang han det sista i Tokyo. Där stod han inför en extra utmaning, nämligen att springa utan ledsagare för första gången. Han kunde inte få tag i någon ledsagare så han var tvungen att navigera själv bland 38 000 andra löpare. Han föll en gång när han inte såg en kant, men han reste sig och fortsatte.

Dennis hoppas att hans historia kan inspirera andra att inte låta hinder stå i vägen för deras drömmar. Han säger att han aldrig har sett sig som en person med funktionshinder. Han hoppas nu att yngre generationer kan se på honom och tänka: "Om han kan göra det, så kan jag".

Efter den stora bedriften säger han att han gärna vill fortsätta springa Boston Marathon varje år. Nästa lopp blir hans femte raka i Boston.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövförening i Arkansas stoppar skolbygge och stämmer utbildningsdepartementet

26 mars 2025

Foto: Arkansas School for the Deaf

Arkansas utbildningsdepartement i USA har stämts för att ha brutit mot federala lagar eftersom de inte gjort en enkät om delstatens skolor för döva och blinda tillgänglig för döva och blinda. Stämningsansökan lämnades in av den lokala dövföreningen samt det nationella dövförbundet.

En domstol i Arkansas behandlar nu en stämning där Arkansas dövförening (AAD), tillsammans med Amerikas Dövförbund, anklagar delstatens utbildningsdepartement för diskriminering. Organisationerna menar att en enkät som publicerades i december 2023 för att samla in synpunkter på skolornas framtid inte var tillgänglig för döva och blinda eftersom den saknade amerikanskt teckenspråk (ASL) och ljudbeskrivningar. Detta ska ha lett till att många ur målgruppen hindrades från att delta.

Den 17 mars berättade Teckenrapport om att delstatsmyndigheterna inlett bygget av ett nytt gemensamt campus för Arkansas School for the Deaf and the Blind. Den aktuella stämningen lämnades in en vecka efter detta. Stämningen kräver att byggnadsarbetet avbryts, att en ny enkät publiceras med nödvändiga tillgänglighetsåtgärder och att AAD inkluderas i pågående samrådsmöten.

Representanter från AAD har uttryckt oro över att delstatsregeringen använt den bristfälliga enkäten för att legitimera förutbestämda beslut om skolornas framtid.

Samtidigt driver lagstiftare förslaget HB 1810, som skulle sammanslå skolorna till en enhet och slå samman deras styrelser. En sådan sammanslagning skulle innebära att kravet på representation av en döv person i skolans styrelse försvinner. Tidigare har dessa två skolor hetat Arkansas School for the Deaf och Arkansas School for the Blind and Visually Impaired men i och med det nya bygget slås de två skolorna ihop till ett gemensamt namn "Arkansas School for the Deaf and the Blind". Namnbytet har mött motstånd från AAD.

AAD:s advokat Mike Laux menar att det nu pågår en kapplöpning mellan lagstiftarna och den rättsliga processen. Han uppger att ytterligare rättsliga åtgärder kan vidtas för att stoppa genomförandet av HB 1810 och säkerställa att döva och blinda elevers rättigheter respekteras.

Arkansas utbildningsdepartement har avböjt att kommentera det pågående fallet.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Möt SDR:s nya generalsekreterare Erdem Akan

26 mars 2025

Foto: SDR

Knappt hann han börja sitt nya uppdrag som kurator och studie- och yrkesvägledare på Västansviks folkhögskola, innan Erdem Akan erbjöds tjänsten som SDR:s generalsekreterare. Den 1 april tillträder han sin nya tjänst. Teckenrapport har fått en intervju med Erdem.

Vi känner igen Erdem genom hans företag Kompetenskompassen och Baskompassen. Som konsult har han utfört en rad olika tjänster genom företagen, nu senast uppdraget som kurator och SYV-konsult på Västansviks folkhögskola. Även för Sveriges Dövas Riksförbund (SDR) är han inte obekant. Nu senast har Erdem jobbat som projektmedarbetare inom projektet Omvända världen hos SDR,

där han fokuserat på intressepolitiska frågor och opinionsbildning. Inom uppdraget har Erdem bland annat skickat ut enkätundersökningar och sammanställt rapporter samt planerat webinarier. Utöver det har Erdem också haft två korttidsuppdrag inom förbundet där han gjort en omvärldsanalys och jobbat med lobbyarbete.

Från och med april tillträder Erdem tjänsten som generalsekreterare. När sedan provanställningen övergår till en tillsvidareanställning kommer Erdems företag att vara vilande.

Vi frågade vad Erdem ser fram emot och vad hans hjärtefråga inom dövrörelsen är. "Jag tror på ett inkluderande ledarskap där alla röster i organisationen får utrymme", svarade Erdem. Han brinner för att stärka dövrörelsens politiska påverkansarbete, särskilt när det gäller svenskt teckenspråks ställning. För när det synliggörs kan det i sin tur skapa en dominoeffekt inom flera samhällsområden som dövas barns rätt till teckenspråk, utbildning, tolkfrågor, arbetsmarknaden och äldrefrågor.

Rollen som ledare och personalansvarig är inte främmande för Erdem, då han tidigare haft det genom sina företag. Under tio års tid har han arbetat med stöd- och rådgivningsinsatser och har en gedigen erfarenhet inom arbetsmarknadsfrågor. Nu stundar en ny titel som generalsekreterare för Sveriges Dövas Riksförbund, där han ser fram emot att tillsammans med kansliet stärka svenskt teckenspråks ställning i samhället genom strategiska samarbeten och kraftfulla kommunikationsinsatser.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

12 döva idrottsstjärnor bjöds till Örebro slott

26 mars 2025

Foto: Niké Sofia Nordin

Den 20 mars på kvällen var det dags för det årliga evenemanget av årets "Stjärnorna till slottet" som arrangeras av Länsstyrelsen i Örebro län och RF-SISU Örebro län. I år var det 115 idrottare hyllades på slottet för sina insatser under 2024.

Varje vår bjuder Örebro läns landshövding in länets idrottare som tagit SM-guld eller internationella mästerskapsmedaljer till Örebro slott. I år hedrades 115 idrottare varav 12 döva på slottet, där de mottog diplom och bjöds på middag. Samtliga har tagit medaljer av SM-valör eller högre under 2024. Ett flertal av dessa är medlemmar hos IF Nerike och på föreningens sociala medier publicerades denna bild på några av dem.

Nerikes Allehanda har publicerat hela listan på de inbjudna idrottarna. De tolv döva idrottarna är:

Anton Daggert (Simning Para-SM-guld), Rune Ingvarsson (Boule SM-guld), Theodor Thor (Friidrott VM-guld), Mia Önell (Golf SM-guld), Stanislava "Tanja" Dimentova (Padel EM-silver), Joakim Gustafsson (Padel EM-brons), Karina Hane-Weijman (Padel EM-silver), Malte Jonsson (Padel EM-brons), Petur Jonsson (Padel EM-brons), Emil Lindgren (Padel EM-brons), Niké Sofia Nordin (Padel EM-silver) och Josephine Willing (Padel EM-silver).

Vi på teckenrapport vill gratulera er alla till era framstående prestationer.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Stefans bil är oktobers bild i svenska Saabklubbens almanacka

26 mars 2025

Foto: Privat

I svenska Saabklubbens almanacka för innevarande år visas utvalda bilar.

En av dessa tillhör Stefan Ståhlbom i Örebro. Bilen är en Saab 900 som dessutom har en tillhörande Toppola. Teckenrapport har intervjuat Stefan för att ta reda på vad som gör bilen så speciell och hur det kommer sig att just detta är hans stora fritidsintresse.

Den svenska Saabklubben har över 7 000 medlemmar runt om i landet. Medlemmarna delar ett gemensamt intresse: att bevara Saab-bilar, som inte längre tillverkas. Varje år delar klubben ut en väggalmanacka till sina medlemmar, och i årets almanacka pryder den döve Stefan Ståhlboms bil oktober månads bild. Stefan berättar att medlemmarna får skicka in bidrag, varefter klubben väljer ut tolv bilar som får vara med i den kommande kalendern. När han fick veta att hans bil blivit utvald, kände han sig både hedrad och glad.

- Jag föddes in i Saab-intresset, säger Stefan och berättar att han köpte en Saab 900 av sin pappa när han var 18 år och precis hade tagit körkort. Dessförinnan hade han åkt i sin pappas Saab 99 och läst hans biltidningar.

När Stefan var runt 30 år började han drömma om att skaffa en Toppola, en camper som kan monteras på en Saab 900. För att installera en Toppola tar man bort bakluckan och placerar den i bagageutrymmet samt ovanpå taket. Det gör bilen till en slags mini-husbil med sovplats för två personer på taket och ståhöjd vid ingången. Toppolan är ovanlig - endast cirka 300 exemplar tillverkades. Hur många som finns kvar idag är oklart, men Stefan ser sällan några till salu.

När han först försökte köpa en blev det budgivning, och han missade chansen. Men 2016 dök en Toppola upp till försäljning i närheten av Örebro, och den lyckades han köpa. Den var av årsmodell -84 och i mycket slitet skick. Bilen som toppolan satt på ingick i köpet, men var om möjligt i ännu sämre skick. Stefan renoverade Toppolan och letade samtidigt efter en ny bil att montera den på.

Två år senare, 2018, hittade han en Saab 900 till salu i Vänersborg - en bil som bara gått cirka 4 000 mil på 27 år och var i utmärkt skick. Den ägdes av en äldre kvinna som hade slutat köra, och hennes dotter var dessutom hörselskadad. När Stefan åkte för att titta på bilen tog han med sig en vän, som hade släkt i trakten och gått på Vänerskolan. Det visade sig att kvinnan hade jobbat där, och de två kände igen varandra! Det fanns flera spekulanter på bilen, men kvinnan hörde senare av sig och valde att sälja den till Stefan - just för att hon kände hans vän.

Det är denna bil som syns i kalendern, dock utan Toppola. Stefan har bland annat

polerat den och bytt motor. Nu använder han den tillsammans med sin Toppola när han åker på utflykter. Men renoveringen av Toppolan fortsätter – det finns alltid något att fixa. Så om du ser en Saab 900 med en Toppola susa fram på vägarna, är det med stor sannolikhet Stefan du ser!

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Teckenrapport VODD: Teckenrapports framtid?

26 mars 2025

Foto: Teckenbro AB

Välkommen till Teckenrapports voddserie, där vi i fyra delar diskuterar fyra olika ämnen. Dagens ämne är: Teckenrapports framtid.

EU projektet DJE, Deaf Journalism Europe är ett tvåårigt projekt där sex länder tillsammans har gett ut nyheter på sina respektive nationella teckenspråk. Dessa länder är Nederländerna, Belgien, Tyskland, Frankrike, Slovakien och så vi Sverige. Utöver det har vi publicerat ett antal nyhetsartiklar och reportage på internationella tecken. Här i Sverige heter nyhetskanalen Teckenrapport. Projektets två år tar snart slut, i maj. Det innebär att Teckenrapport också avslutas. Många är ni som undrar, vad som händer sen? Det pratar vi om i dagens vodd. I vodden diskuteras också de två år som gått, vad som varit utmanande och vilka nyheter som gett mest spridning.

Med i studion finns Kenny Åkesson, projektledare för DJE och Mona Riis, VD på Teckenbro. Diskussionens leds av Maria Norberg, som också jobbat med projektet tillsammans med fler kollegor på Teckenbro, som driver DJE inklusive Teckenrapport.

Vad tycker ni om Teckenrapports nyheter och om den här vodden? Diskutera gärna med dina vänner, din familj eller någon annan och kommentera i våra sociala

medier.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Utställning med sex kanadensiska teckenspråk

26 mars 2025

Foto: Collingwood

I den turnerande utställningen Sign Languages of Canada visas sex olika teckenspråk som finns i Kanada. Mellan den 18-25 mars är det Collingwood Museums tur att bjuda sina besökare till utställningen.

Besökarna får en unik inblick i sex olika teckenspråk som används i Kanada. Dels är det amerikanskt teckenspråk (ASL), dels Quebeciskt teckenspråk, maritimt teckenspråk, inuitiskt teckenspråk och Oneida-folkets teckenspråk samt prairie-urfolkens teckenspråk. I utställningen visas kartor, videoklipp och illustrationer, som får besökarna lära sig om de kulturella och historiska bakgrunderna för varje språk, samt om de samhällen som använder dem och hur dessa språk fortsätter att förändras och utvecklas.

Utställningen lyfter följaktligen fram tre av Kanadas urfolks teckenspråk och en särskild höjdpunkt är den 31 mars, då museet kommer att hedra Urfolksspråkens dag, en dag då den språkliga mångfalden firas. Under dagen lyfter utställningen fram vikten av urfolksspråk och belyser den nuvarande situationen i urfolkssamhällena.

Sign Languages of Canada är en inbjudan till alla att utforska de fascinerande världarna av visuellt språk och kommunikationen som binder samman människor över hela Kanada. En möjlighet att fördjupa sig i Kanadas teckenspråkshistoria och få en bättre förståelse för de samhällen och kulturer som gör dessa språk unika.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Väderradioapparater för döva i Kentucky

26 mars 2025

Foto: Adobe stock

I en tid där vädervarningar i USA ofta larmas via mobiltelefoner, kan döva och hörselskadade personer vara omedvetna om allvarliga väderförhållanden. För att åtgärda detta problem har en specialiserad väderradioapparat för döva och hörselskadade lanserats i delstaten Kentucky.

Radioapparaten ingår i ett program som heter Moore Safe Nights, uppkallat efter en teckenspråkstolk som heter Virginia Moore som var tolk åt en guvernör under COVID-19-pandemin. Genom statliga bidrag har man kunnat köpa in 700 specialiserade väderradioapparater som designats för döva och hörselskadade.

Delstatens beredskapschef Curt Curtner berättar att de specialiserade radioapparaterna är utrustade med blinkande ljus och vibrationsfunktioner som aktiveras vid vädervarningar. På apparaten visas då ett meddelande med information om det aktuella läget.

Trots att det idag går att ställa in blinkande lampor och vibrationer i mobiltelefonerna vid vädervarningar, menar Curt att det är viktigt att ha en radio som säkerhetsåtgärd eftersom mobiltelefoner och tv-sändningar inte alltid är pålitliga. Särskilt stormar kan orsaka strömavbrott eller förstöra mobiltelefonmasterna så att man blir helt isolerad. Då är det viktigt att ha tillgång till flera sätt att ta emot varningar. I ett område med dålig mobilfontäckning och strömavbrott kan en väderradio vara en livräddare. Väderradioapparater är utrustade med batteribackup, vilket gör att de fungerar även under strömavbrott.

Väderradioapparaterna kan förutom att värna om storm även användas vid andra nödsituationer, som översvämningar och utskick om saknade personer.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Ceilidh första döva deltagaren i överlevnadsserien Alone Australia

26 mars 2025

Foto: Adobe stock

Den populära överlevnadsserien Alone Australia är tillbaka för sin tredje och mest utmanande säsong hittills. Bland de tio deltagarna som ger sig ut i den Australienska vildmarken finns Ceilidh Marigold, den första döva deltagaren i programmets historia.

Alone Australias tredje säsong sägs bli den mest utmanande hittills, enligt kanalen SBS. Rekord kommer att slås, gränser kommer att krossas och naturens fulla kraft kommer att visa sig. I serien behöver deltagarna själva dokumentera sin egen överlevnad under en brutal vinter, där de kämpar för att hålla sig varma, torra, mätta och vid liv så länge som möjligt. Produktionen har för första gången lyckats ha en jämn könsfördelning bland deltagarna samt för första gången har två av deltagarna en funktionsnedsättning.

En av deltagarna är 34-åriga Ceilidh som är döv och bor i Queensland. Hon arbetar som handläggare inom funktionshinderomsorgen och har alltid haft en djup koppling till naturen. Redan som barn lärde hennes pappa henne att fiska, snida verktyg och att förstå vildmarkens villkor. Idag är hon certifierad snickare, byggnadsdesigner och tidigare nationell BMX-mästare, vilket gör henne till en mångsidig överlevare med stark fysisk och mental uthållighet. Trots att Ceilidh idag lever ett förortsliv tar hon sig ut i naturen så ofta hon kan. Till nyhetssajten 13angle berättar hon att hon alltid drömt om att se hur hon kan klara sig själv i

vildmarken. Nu hoppas hon att hennes medverkan i programmet ska inspirera andra, särskilt yngre döva barn, att följa sina drömmar och utforska naturens möjligheter.

Som döv ser Ceilidh vissa fördelar med sin medverkan, en av dem är att hon kan stänga av sitt cochleaimplantat på natten och slipper därmed höra vildmarkens ljud och kan sova ostört. Hon menar att hörseln självklart kan påverka på olika sätt, men att det fortfarande är möjligt att överleva.

Säsong 3 av Alone Australia har premiär den 26 mars i Australien. Om Ceilidh vinner, kommer hon och hennes fru och deras hund kunna köpa ett hus i Tasmanien, som de drömmer om.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Dövledaren Frank Turk och hans fru Marlene Turk avlidna efter en tragisk olycka

26 mars 2025

Foto: NAD

Dövledaren Frank Turk, 95, hans hustru Marlene Turk, 89, samt deras hund Jenny har tragiskt avlidit i sitt hem i Sioux Falls, USA, den 13 mars. Orsaken var kolmonoxidförgiftning efter att bilen oavsiktligt lämnats på under natten. Hela dövsamhället i USA sörjer nu deras bortgång.

Frank och Marlene Turk kom hem på kvällen den 12 mars och lade bilnycklarna på köksbänken men glömde att stänga av motorn. Fordonet stod på hela natten och fyllde garaget och hemmet med dödlig kolmonoxid. När Marlene inte dök upp till

en födelsedagslunch den 13 mars bestämde sig en vän för att se till att allt var okej. Vid ankomsten till parets bostad upptäcktes de avlidna.

Frank var en stor ledare inom dövsamhället i USA och arbetade i decennier med att stärka döva ungdomars ledarskap. Han föddes 1929 i Minnesota och förlorade hörseln vid fyra års ålder till följd av hjärnhinneinflammation. Han studerade vid Minnesota State Academy for the Deaf och senare vid Gallaudet University, där han tog sin kandidatexamen. Därefter fortsatte han sina studier och tog en masterexamen vid University of Maryland samt en doktorsexamen i utbildningsadministration vid American University.

Genom åren hade Frank flera betydande roller, bland annat som dekan vid Gallaudet University och som chef för North Carolina Division of Services for the Deaf and Hard of Hearing. Han var även rektor för South Dakota School for the Deaf. Hans största arv är grundandet av Youth Leadership Camp (YLC), som sedan starten 1968 har fostrat över 3 000 döva ungdomar till ledare. Frank var även verksam inom det amerikanska dövförbundet och inom många andra organisationer. I boken *From Oaks to Acorns* har Frank dokumenterat sitt arbete och sina insikter.

Marlene var också en engagerad förespråkare för dövsamhället. Hon studerade vid Iowa School for the Deaf och arbetade aktivt med Nebraska School for the Deaf och Nebraskas dövförening. Hon var en stark supporter av sin makes arbete och bidrog till att stärka dövas rättigheter och möjligheter, särskilt i Mellanvästern.

Paret bortgång har väckt stor sorg inom dövsamhället. Deras son Frank Jr. har uttryckt sin tacksamhet för det stöd och den kärlek som strömmar in från vänner och kollegor. Han meddelade att en minnesceremoni kommer att anordnas, med mer information vid ett senare tillfälle. Amerikanska dövförbundet har hyllat Frank som en visionär ledare och betonat att hans arv kommer att leva vidare genom de otaliga liv han har påverkat. Förbundet har också upprättat en fond till hans minne för att stödja framtida döva ledare.

Dövsamhället i USA har förlorat två betydande och älskade förebilder, men deras påverkan kommer att leva vidare genom alla de människor som de inspirerat och stärkt genom åren.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com